

سرمقاله

بهار و تابستان سال 95، در پی بارش باران و جاری شدن سیل در برخی استان‌های کشور و به‌خصوص شمال غرب، میلیاردها ریال خسارت به تاسیسات زیربنایی، مسکونی، تجاری، محصولات کشاورزی و نیز احشام وارد شده است. بارش شدید باران و تگرگ به تنهائی در آذربایجان شرقی و در شهرهای تبریز، شبستر، وایقان، کوزه‌کنان، مرند، شندآباد، مراغه و هشتروند موجب وارد شدن 800 میلیارد ریال خسارت شد. رسانه‌ها هر ساله به خبرهایی از این دست زیاد می‌پردازند.

یکی از مهم‌ترین مخاطرات طبیعی در جهان و از جمله ایران چه از نظر خسارت مالی و چه جانی سیل می‌باشد. که بر اثر نوسان‌های اقلیمی یا تغییرات در نوع بارش بروز می‌کند و یک رفتار طبیعی محیط می‌باشد که با سیر تکاملی طبیعت پیوند ناگسستنی دارد. این رفتار طبیعی محیط در طول زمان‌های دراز و حتی طولانی‌تر از عمر نسل بشر، بهترین و حاصل‌خیزترین زمین‌های کشاورزی را برای فعالیت انسان فراهم نموده است و همچنین تاثیر زیادی در تشکیل، تکامل و خواص خاک‌ها دارند. پس آن‌گونه که بعضی فکر می‌کنند، سیل غضب خدا و قهر طبیعت نیست بلکه موهبتی است الهی که روند روز افزون شهرنشینی، به دلیل دخالت بی‌رویه انسان در محیط باعث خسارت و بلا می‌شود که ماحصل بی‌توجهی و خودخواهی انسان‌هاست. تجاوز به بستر و حریم رودخانه‌ها، تخریب پوشش گیاهی در بالا دست و عدم هدایت آب‌ها در پائین دست رودخانه‌ها و برداشت بی‌رویه شن و ماسه رودخانه‌ها از جمله عوامل غیر طبیعی است که انسان‌ها باعث آن شده‌اند و هر ساله خسارات زیادی به بار می‌آورد.

حال با توجه به وقوع مکرر سیل، برای کاهش آسیب پذیری جمعیتی و اقتصادی جامعه، مدیریت یکپارچه منابع آب و به حداکثر رساندن بهره‌گیری از دشت‌های سیلابی، برنامه جامع کنترل سیلاب ضروری می‌باشد. سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی با توجه به بانک اطلاعات خود و کارشناسان مجرب می‌تواند علاوه‌بر فراهم کردن داده، در تهیه و بررسی نقشه پتانسیل سیل خیزی استان‌ها به عنوان قسمتی از بخش غیر سازه‌ای برنامه جامع نقش تعیین کننده و تاثیر گذار خود را آشکار کند.

حجت‌اله کریمی‌منفرد